

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

THEMA: GIJ ZULT NIET DOODSLAAN!

WANT IK BEN DE HEERE UW GOD, DIE U VERLOST VAN DE DOOD

Ons restte nog dat wij zouden letten op de woorden van de vragen en de antwoorden van de Heidelbergse catechismus, waar we verleden week niet zo aan toe zijn gekomen. Hoewel aan de andere kant is het zo dat wanneer we trachten de achtergrond en de betekenis van die woorden van God uit de Schrift te tonen dat je dan tegelijkertijd ook min of meer het antwoord krijgt of de vragen die hier worden gesteld.

Dat stukje dat ons is voorgelezen uit Mattheüs staat ook in de bergrede. In diezelfde rede waar wij vanmorgen uit gehoord hebben: Oordeelt niet opdat gij niet geoordeeld wordt; met wat maat je meet, zal je ook wedergemeten worden; en, hoe zal je tegen je broeder zeggen: Laat toe dat ik de splinter uit uw oog haal, als er een balk in je eigen oog zit? Ziet toe dat je eerst die balk uit je eigen oog doet, die balk van eigengerechtigheid, hoogmoed en dan kan je, als dat nodig zou blijken te zijn, je bezig houden met de splinter in het oog van je broeder.

Nu, dat gedeelte wat ons is voorgelezen uit Mattheüs 5 hoort bij diezelfde rede. En al die stukken, die hoofdstukken, het is één stuk, die bergrede. Die heeft natuurlijk al heel wat mensen in beweging gebracht. En er zijn ook hele studies aan gewijd: Hoe moet je dat nu verklaren? Is dat nu een Nieuwtestamentische versie op de wet van de tien geboden, een beetje uitgewerkt naar de geestelijke betekenis? Moet je het zo zien? Moet je het zien als een program voor de gelovige van het Nieuwe Testament, hoe ze zich hebben te gedragen, voor God en voor elkaar? Of, zeggen anderen, dat je het zo moet zien: Die bergrede is alleen maar gegeven, net als de wet, om ons te ontdekken aan onze schuld, aan onze zonden, opdat we des te begeriger worden om bij de Heere Jezus Christus vergeving en verzoening te vinden.

Vaak is het zo, als je je daar in verdiept dan merk je dat al die gedachten die bevatten wel een kern van waarheid, maar het is vaak eenzijdig. Als je die bergrede ziet als een soort program, als een vernieuwde wet, maar die dan, door de dankbaarheid die we

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

hebben, door ons zoveel mogelijk volbracht wordt, dan denk je aan het woord: Gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade. Als je hoort zeggen: Ja, maar het is alleen maar ter ontdekking, daar komt het op neer, de wet die ontdekt ons dat we zulke slechte mensen zijn. Dat is ook waar, dat we de toevlucht zouden zoeken bij de Heere Jezus Christus en dat we zouden beseffen dat we in alles tekort schieten. Maar, ook daarvan moet je je afvragen: Is dat ook niet weer een beetje eenzijdig? Betekent die bergrede dan eigenlijk helemaal niets in ons leven? Voor onze handel en wandel? Ja, maar goed, als je dat toch zo leest dan kan je toch moeilijk zeggen: Ja, dat heb ik gedaan. Als je leest hoe diep de Heere Jezus als de verklaarder van de wet op alles ingaat, tot je vijanden toe. En dan staat er ook nog bij: Weest dan gijlieden volmaakt gelijk uw Vader in de hemelen volmaakt is, dat we kinderen van die Vader zouden zijn, Die Zijn zoon doet opgaan over bozen en goeden en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Dat kan toch niet!? Dat kan een mens toch niet!?

Neem dat stukje uit de bergrede dat gelezen is. Ja, de schriftgeleerden wisten heus wel met het gebod om te gaan: Gij zult niet doodslaan. Maar Jezus zegt: 't Is eigenlijk anders, jullie hebben wel gelijk, maar het is niet genoeg. Als je boos bent, toornig op je broeder - hier staat bij 'ten onrechte', maar dat staat er oorspronkelijk niet bij, maar dat kan wel - dan ben je al strafbaar. Dan zou je eigenlijk straf moeten ontvangen. Al heb je nog geen vinger uitgestoken naar hem, alleen al als je toornig op hem bent. En als je zegt: Jij bent gek, of dwaas, raka. Nou, ja maar danne ... dat zeg je toch zo vaak in het leven, in een opwelling. Ja, zegt Jezus, maar dan ben je strafbaar. Dan ben je eigenlijk strafbaar voor God, het helse vuur. Dat is eigenlijk de betekenis van die woorden. Wij onderscheiden, dat je zegt: Ja, die heeft het gedáán, maar Jezus gaat verder en zegt: Als je boos bent, of als je ten onrechte zegt: Ach joh ga weg, hartstikke gek, of dat je in woede zoiets zegt. Dan zegt de Heere Jezus: Dat komt nu allemaal in aanmerking voor het helse vuur.

Nu, als je nu alleen zo'n punt neemt, dan vraag je je af, waar blijft een mens dan? Dan ... ja, je mag misschien wel eens een overwinning hebben behaald, zoals men dat dan omschrijft, op jezelf, maar hoe gauw en hoe vaak valt een mens weer niet terug? Is dat dan al ...? Ja, dat is tegen de geestelijke zin van het gebod, die diepgravende zin van het gebod in.

Nu, als je nu wat hebt met je broeder. Je broeder heeft wat tegen jou, jij hebt wat tegen je broeder. Je bent in de tempel en je wilt een offer brengen, een offer van dankbaarheid, een loffer, of een brandoffer, dat je voor God je schuld belijdt, daarin dat je een zondaar bent. Ja, zegt de Heere Jezus, stop dan even, laat dat maar even, laat die koe, laat dat schaap of die tortelduifjes of wat je dan ook ten offer brengt, of dat geld wat je in de offerkist wil laten verdwijnen, laat dat even rusten. Ga eerst terug naar je broeder. Maak dat in orde. En dan kom je terug en dan offer je je offer. Dan klopt het. Maar eerst de liefde! Want al zou je je eigen lichaam opofferen om verbrand te worden, zegt Paulus, en je had de liefde niet, dan ben je niets. Dan zegt iedereen: Die heeft zichzelf opgeofferd. Ja maar, dat ene, de liefde. Daar gaat het om.

Als je dat tot je door laat dringen, dan zou je er koud van worden. Dat je zegt liefde, liefde, ja, liefde? Eerst verzoenen! Of: Offeren? Eerst verzoenen!

Dit of dat groot stuk doen, niet op een paar centen kijken? Eerst verzoenen!

Dapper zingen: 'Gij toch Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht'? Eerst

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

verzoenen!

Ja, dan lijkt het er inderdaad op dat die mensen die zeggen: Ja, alles wat daar geschreven staat is waar, maar ja, dat komt er bij ons niet van, want wij zijn en blijven zondaren tot onze laatste snik toe, maar dat we hier nu maar aan onszelf ontdekt mogen worden en dat we onze zonden gaan bekennen voor de Heere om vergeving te verkrijgen.

Ja, en toch, ik blijf erbij dat ook die verklaring ergens tekort doet aan wat wij dan noemen 'de bergrede'.

Zoals ook die verklaring en die beleving waarbij de mens in een zoetige sfeer, die ze uiteindelijk zelf creëren, de mens kan ontzettend veel op dat vlak, waarbij het allemaal vreselijk lief en aardig en mooi is, alsof de volmaaktheid op aarde in mensen gevonden wordt, en dan ja, want dat staat er toch, we hebben onze vijanden lief en we bidden voor degenen die ons geweld aan doen.

Ik denk dat dat ook niet juist is. En dat we ons af moeten vragen: Wat is de wortel nu van zulke dingen, waar komt dat nu uit voort?

Er zijn in de loop der eeuwen al heel wat christelijke en onchristelijke communes geweest. Maar het liep altijd op niets uit. Altijd brak het ergens af op het gegeven dat wij geboren en getogen zondaren zijn. En, ik heb daar geen belang bij om dat te zeggen, maar u moet wel van mij aannemen dat ik veel van die dingen ook in de praktijk van het leven heb gehoord. Ik heb mensen gekend en ik ken ook mensen die in die - laten we zeggen - hooggestemde kringen, waar de blijdschap en de liefde eruit puilt, zou je zeggen, en waar de mensen door aangetrokken werden en worden dat ze zich erin storten. En ik heb van diezelfde mensen ook gehoord hoe ellendig het vaak achter de schermen afliep. En ik weet, dan kan je zeggen: Ja maar, dat gebeurt gewoon ook, dat gebeurt in de kerk, of bij de gematigden, bij de orthodoxen, dat gebeurt overal. Dat is waar. Maar toch Zodra dat dopers element, wat je tegen komt in de geschiedenis van het 'hier projecteren', 'hier de gemeenschap', 'hier de overvloed van uitdelen, jongens', 'hier het-sámen-zijn', wanneer men op die manier projecteert op het leven nu, dan kom je er niet uit, dan zie je vaak de meest ergerlijke excessen, in alle kringen. Maar ook in die kring, dat je zou zeggen: Nou, hier is alles zo lief en zo mooi en zo gelukkig, als eenvoudige kinderen trekt men met elkaar op en speelt men met elkaar, maar ach ...

Nu zou ik u nog een gedachte mee willen geven tussen die verschillende manieren van: Hoe lezen wij dat nu? Jezus die telkens zegt: Maar Ik zeg u: De pijl ligt verder, het ligt dieper.

Dan wilde ik dit daarvan zeggen:

Toen de Heere Jezus Christus op aarde kwam en Zijn mond opende om te leren toen is tegelijkertijd het dóén van die leer, toen is tegelijkertijd de vervulling van elke tittel en jota verschenen.

Oh, dus het gaat ons niet aan?

Nee, dat zeg ik niet.

Maar laten we nu eens - dat bedoel ik - een ander uitgangspunt zoeken. Niet in de mens, niet in de bekeerde mens, niet in de gelovige mens, maar in DE MENS, JEZUS CHRISTUS. Alles wat Hij zei, van de eerste tot de laatste letter is mét Hem gekómen. Hij

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

heeft dat écht gedáán. Zó is nu Gods heilige wil in haar diepste bedoelen ingekomen in deze wereld. HIJ. Hij léért niet alleen, maar Hij IS HET ZELF!

Misschien denk je, ja maar dat vind ik toch wel een beetje voorwerpelijk, een beetje afstandelijk. Want wat héb ik daar nu aan? Hoe staat dat nu tegenover mij in Gods geboden die door Jezus zo scherp worden verklaard?

Nou, laat ik het zo zeggen:

Als wij nu belijden dat Jezus Christus, de Gezondene van de Vader, de Volheid van genade en waarheid is en in Zich heeft en dat Die alles volbrengende Borg zegt: Ik ben de ware Wijnstok, Mijn Vader is de Landman, gij zijt de rank. Dan ligt daar eigenlijk het centrum van alles. Jezus Christus!

Dan kan je zeggen: Ja maar, dat weten we al, of dat is altijd toch de inhoud van de prediking: Jezus Christus is alles. Ja maar, ik twijfel niet aan uw weten - daar gaat het even niet om - dat u het verkeerd zegt, daar wil ik u niet van beschuldigen, maar ik wil er toch wat dieper op ingaan. Ook in verband met dit gebod: Gij zult niet doodslaan.

Je weet dat Kaïn zijn broer heeft doodgeslagen. Ja, hield die man geen rekening met God of gebod? Nou, die Kaïn, staat er, ging heen na enige dagen om de Heere een offer te brengen van de vrucht van het land. Dat is mooi, dat dat zomaar in je hart opkomt om de Heere een offer te brengen. Dan zou je zeggen: Die Kaïn dat is nu een voorbeeld van een religieus mens. Ik zeg nog niet een 'christelijk' mens, hoewel, dat maakt niet zoveel uit, in verschil. Kaïn is een voorbeeld. Want die broer, Abel, is blijkbaar niet op die gedachte gekomen, om de Heere nu een offer te brengen, omdat de Heere nog zo goed is, omdat de aarde vrucht voortbrengt en de kudde van Abel groter wordt en vermenigvuldigt. De Heere is het waardig. Nu, en dan, als Kaïn dan voorop gaat, volgt Abel. En Abel kwam ook en hij bracht de Heere een offer van de kudde. Je hebt mensen die trekken alles op het verschil in het offer, dat ze zeggen: Ja, zie je, Kaïn bracht een handvol korenaren of wat het dan ook geweest is voor gewas, een fruitmand, kan ook. Maar Abel had het door dat het om het bloed ging en die nam een lammetje van de kudde en dat ging hij slachten, er kwam bloed bij te pas.

Ja, ik durf daar geen beoordeling van te geven, geen oordeel over uit te spreken, ik weet dat niet. Natuurlijk is ook het offer op zich zeer belangrijk, maar om nu te zeggen

....

Nu staat er in de eerste Johannes-brief geschreven dat we niet zouden zijn zoals Kaïn, die zijn broer dood sloeg, eerst in zijn gedachten, toen in zijn woorden - denk ik - en toen nam hij een eind hout, hij lokte hem mee in het veld en hij sloeg hem dood. Niet zoals Kaïn, staat er. Zo moet je als broeders niet tegenover elkaar staan. Die sloeg zijn broer dood. En om wat reden sloeg hij hem dood? Omdat zijn wérken boos waren.

Dat is ook gek!

Wat is dat dan geweest?

Dat hij zijn broer dood sloeg? Nee, die had hij nog niet doodgeslagen. Oh, dan was Kaïn zeker een kwaai rakker, die niet zo Godvruchtig leefde als Abel. Ja, dat weet ik ook niet, dat staat er niet. Ja maar het moet toch ergens uit bestaan?

Kaïn zijn werken waren boos.

Dus God liet die rook - dat staat er ook niet, maar dat denken we dan - neerslaan en Hij nam dat offer van Kaïn niet aan, want de Heere ziet: Jij deugt niet.

Ja, dat zou je zeggen. Waarom? Nu ja, dat moet toch, want dat staat er toch? Zijn

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

werken waren toch boos? En die van zijn broer zullen dan blijkbaar wel goed en rechtvaardig geweest zijn. Dus Kaïn was een huichelaar. Dat hadden de mensen nog niet door, zijn vader en zijn moeder en zijn broer, maar het was er wel een.

Dat zou ik niet durven zeggen, dat het zo was.

Ik wil proberen te zeggen hoe het wel geweest zou kunnen zijn.

Kaïn en Abel zijn allebei kinderen van Adam en Eva. Allebei verloren mensen.

Dat wil niet zeggen dat wij dat gelóven dat we dat zijn. Zéker niet als het land goed gedragen heeft, we hebben een flink portie voorraad, en we zeggen: Ja, nu moet je ook om God denken, hoor. Oh, moet je om God Jawel, tuurlijk. Weet je wat, ik zal morgen de Heere wat geven. Geloof je dan dat je een zondaar bent? Geloof je dan echt dat je van jezelf uit verloren bent? Kijk, daar kijkt God naar. Dat weet God. Wij mensen niet. Wij mensen moeten onherroepelijk zeggen: Die Kaïn was iemand met een principe, die denkt tenminste om God, die dóét wat. Wat geweldig en zomaar spontaan uit z'n hart. Dat is toch het mooiste, dat is toch het échte?

Niet als je eerst moet horen: Je moet dit of dat. Maar dat je zomaar aan de Heere een offer gaat brengen. Dat is het mooiste wat er is.

En nu zegt de Heere: - of de schrijver van de Johannes-brief - Zijn werken waren boos. Hè? Boos? Ja. Waarom?

Kaïn, geloof jij nu dat het daar nu niet mee opgelost is. God die het zonnetje laat schijnen: Ik moet om God denken. Hier God.

Kaïn, geloof je nu echt dat je zo'n armzalig schepsel bent, die van genade moet leven en mag leven?

Dat gelooft hij niet. Hij zegt het misschien wel, maar hij zegt gewoon: Ja maar, dat doe ik uit dankbaarheid voor de Heere. Maar wat is dat voor een dankbaarheid? Waar komt die uit op? Uit Adam. Dat kunnen wij niet zien, maar dat ziet God wel. God weet waar het vandaan komt. Die weet wel of het nu echt iets is dat vloeit uit die liefde van de Heere Zelf, en Nieuwtestamentisch gezegd, dat vloeit uit die ene Borg en Middelaar, zoals Hij de bergrede IS, of het uit Hem vloeit, of dat het eigenlijk een werk is van die opgepoetste Adamszoon, die vroom is en die daar tot beschaming van veel anderen iets dóét. Echt iets doet!

Dan zie je in gedachten Abel er achteraan sjokken. "Tjonge, tjonge, ik kan in je schaduw niet staan. Dat ik daar nu geen erg in gehad heb. Oh, wat ben ik toch een allerakeligst ongelukkig schepsel. Dan moet je mijn broer zien. Die is nog dankbaar. Als hij toch eens wist hoe ik ben. En mijn broer heeft gelijk, zo hoort het. We horen de Heere in alles te erkennen. We horen niet te denken aan doodslag, noch met gebaar, noch met woord, laat staan metterdaad. - Ik trek even lijnen - Dat mag niet. Tjonge, tjonge, tjonge. Ach broer, was ik ook maar zo gelukkig, zoals jij. Ik stink naar de schapen en naar de geiten. Als ik naar jou kijk, dan zeg ik: Dat is nu het leven!"

En daar gaat hij nu. Een man zonder werken. Maar hij kan niet achter blijven. Nee, want Kaïn heeft gelijk. En hij haalt een schaap of een lam uit de kudde en hij brengt het tot een offer. Bij zijn broer vergeleken is het niet veel, als je die fruitmand ziet van allerlei kostelijke vruchten, allemaal voor God. En dat armzalige geslachte beestje dat daar in brand gestoken wordt op het hout, de stank. En dan die man die er bij ligt. "Oh God, alstublieft, vergeef me toch dat ik er niet aan gedacht heb. En dat ik zo'n ondankbaar Ik ben nog erger dan de schapen die ik om me heen heb. Ik ben nog erger dan m'n

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

hondje, die de schapen bij elkaar houdt. Vreselijk. Oh God, wat ben ik voor een schepsel, er deugt niets van mij. Ik heb het niet verdiend en toch is de kudde weer groter geworden."

En opeens is daar de vrede in zijn hart. Opeens komt er een trek op zijn gezicht van blijdschap, innerlijke blijdschap. Iets wat je nóóit kunt maken. Hè, hoe komt dat toch, dat ik nu zo blij ben, Heere? Die tollenaar vraagt het zich ook af: Hoe komt het toch dat ik zo blij ben? Net alsof alles goed is tussen God en tussen mij. En ik ben

Daar ziet nu God Abel - Abel, staat er, niet zijn offer, eerst Abel - en zijn offer aan. Het was niets. Was het niets?

Nee, God zegt: Zo ben ik nu. Ik heb jou, m'n kind, voor Mijn rekening genomen. Ik sta niet aan de kant van die goeie broer van je. Want ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering. En al wordt hij door heel de kerk gekroond, tot ijveraar, tot een man vol goede werken. Ik hoef hem niet.

Voel je iets aan?

Waarom wordt het gezicht van Abel mild?

Waarom is er iets van de vrede?

Is het dan niet zo, wat Abel belijdt, daar bij dat offer, dat hij wel een voorbeeld aan zijn broer mag nemen? Dat hij misschien nog wel jaloers is, dat hij zo'n Godvergetend hart heeft. En daar komt hij nu als mosterd na de maaltijd ook nog eens een keer mee aan bij de Heere God. En zo staat hij daar. En zo wordt hij blij!

De Heere ziet hem aan.

Abel kon eigenlijk niet blij zijn met zichzelf en door zichzelf, want hij vond niet anders dan de dood.

En nu komen we op het kardinale punt.

Met Jezus Christus is ALLES gekomen. De vervulling van wet en profeten.

Hij IS DE BERGREDE!

Hij is niet gekomen om de wereld te veroordelen, zegt Hij, maar om dezelve te behouden.

Hij heeft gewaarschuwd: Oordeelt niet, opdat gij niet veroordeeld worde. Maar Kaïn is zo'n trouwe zoon van de kerk, dat hij zegt: Wij hebben een wet en naar onze wet moet Hij sterven. Wat dunkt ulieden? Hij is des doods schuldig!

Ja, daar staat nu de Bergrede. Gij zult niet doden is er gezegd. Als je dat doet dan ben je strafbaar. Ik zeg u: Als je maar een keer hatelijk nijdig kijkt naar je broer of naar je zus met ogen vol woede, dan ben je al strafbaar voor God. Je bent strafbaar als je zomaar iemand voor een dwaas en een gek uitmaakt, een medeschepsel. Je hebt de dood verdiend. Daar staat Jezus nu. En Abel? En u? En ik? Wij kunnen nooit meer leven uit Kaïns kant. We doen het wel, maar het kán niet meer. In de geschiedenis van Kaïn en Abel kan je het zien: Wat uit het vlees geboren is, is vlees en blijft vlees. Het kan zich een tijdlang wel zo voordoen dat je zegt: Oh, dat is nog eens een man, dat is nog eens een vrouw. Die heeft er wat voor over. Wat een liefde voor God. We zien er niet doorheen. Maar God kijkt er wel doorheen. God ziet dat het in principe allemaal liefde is tot onszelf, tot de mens, niet tot God. God vindt die werken boos, wat de mensen er ook van denken.

Nu moet je niet denken, dus - per conclusie, hoor - daar staat die slechterd, die huichelaar. Welnee! Als er een huichelaar is dan moet je bij Abel zijn, die zal het je wel

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

zeggen. Als er iemand is die met alles en nog wat tenslotte in de dood terecht komt, dat hij zegt: Tjonge, tjonge, tjonge, tjonge Dan moet je bij Abel zijn. Je moet van Kaïn dus niet die geheimzinnige achterbakse schurk maken. Nee! Daar zie je nu een mens op z'n best, zoals hij voor God doet. En Abel, daar hoor je nu precies andersom. En nu zegt God: Dat is nu goed. Ja, het is Gods eigen werk. Daar klopt nu God, als het ware, in Christus in Abel klopt. Waarom? Omdat hij buiten staat. Omdat hij in de schuld staat. Omdat hij zo'n allerellendigst akelig schepsel is. Hij klopt. En hem wordt opengedaan! De vrede Gods komt in zijn hart.

Ja, nu moet je je eens indenken, kan je nu begrijpen, als Kaïn dat merkt, dat hij dat niet uit kan houden. Kan jij het uithouden, als je een ijverig goed mens bent, als je echt zoiets uit je hart doet? En toch mis je iets. En je ziet daar in die broeder, die een eind achterop komt, uiteraard, die een eind achterloopt ook, zie je opeens daar staan - ik vul het natuurlijk zelf aan, want die mensen hadden nog niet de Bijbel, als boek, zoals wij dat hebben - mijn God U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan. Kan je daar tegen? Nou, ik wil wel zeggen voor mezelf: Ik niet hoor, ik kan er niet tegen. Ik vind het afschuwelijk. Want ik voel op een pijnlijke manier aan dat ik niet kan komen waar die ander is. Dat ik niet kan komen in de genade en in de vergeving en in de liefde Gods. Hou jij dan niet van je vrouw of van je man en kind, hou je niet van je moeder of je vader. Ja, heb je wel eens iets gevoeld van dat verkeerde, dat boze werk, wat God van Kaïn zegt? Dat water en vuur, het pakt niet. En of God al zegt: Kaïn, als je wél doet, er is verhoging, hoor. Wat weldoen? Ga nu naast je broer zitten. Sla nu je arm om hem heen en zeg: Broertje, met mij is het nooit wat geweest, ik heb mezelf bedoeld, ik heb God willen belonen, ik wil God graag te vriend houden, dat het volgend jaar weer zo goed groeit en dat ik nog meer heb, ik heb zagezegd alles voor God over, maar broertje, weet je wat ik mis? Ik mis de liefde. En dan kan ik wel thuisblijven met mijn armen vol fruitmanden en wat dan ook, dan kan ik wel thuisblijven. Dat is weldoen. Dat is dan de arm om elkaar heen slaan en zeggen: Wij hebben God op 't hoogst misdaan, wij zijn van het heilspoor afgegaan. Wij, vader en moeder ook, ja, maar die zijn bekeerd, Adam en Eva, maar wij, laten we het maar niet over vader of moeder hebben, ja wij. Dat is de weg.

Wat moeten wij daar nu uit leren? Wat mogen we daar uit leren?

UIT U GEEN VRUCHT MEER IN DER EEUWIGHEID!!!

Dat is een harde les!

Want daarin zegt de Heere: Jij moet ophouden. Je denkt dat er nog wat aan te doen is. Je denkt misschien dat je nu wel dit of dat Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid! Uw vrucht is uit Mij gevonden.

Tjonge, tjonge.

En dat is nu de kracht van de bergrede. Van al deze woorden.

Ze zijn inderdaad zeer ontdekkend.

Maar ze zijn niet alleen ter ontdekking. Ze zijn ook geschreven: Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben. Het mes snijdt zo radicaal aan álle kanten, dat er één grote troost is: In Jezus Christus is het gekomen, alles wat er geschreven staat: Gij zult niet doodslaan. Het is gekomen. En daarin ligt de troost. En daaruit liggen nu ook de krachten, de bron, die je terug vindt in het leven van Gods discipelen en van anderen, temidden van alle

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

strijd en moeite, dat Christus een gestalte verkrijge. Niet ik, maar Hij! Daar wordt niet alleen bedoeld: - niet ik, maar Hij - Alles is in Hem, maar ook: Alles is uit Hem. Om uit Hem te leven.

Nu zijn we weer niet zo gekomen aan de woorden, maar ik hoop, dat dat eigenlijk niet hoeft. Hier staat de opsomming, hoe wij tot in ons merg, van onszelf uit gezien, met een gebaar, met een gezicht, met een woord, met een gedachte, die noodlottige cirkelgang, onteren, haten, kwetsen, doden, en daar is God het niet mee eens. Afleggen!

Wat afleggen?

Hoe kan dat nu?

Dit afleggen, op deze wijze: Ik roem in God, ik prijs het onfeilbaar woord; Gij hebt mijn rechterhand gevat.

Afleggen is niet opknappen.

Afleggen is niet op de een of andere Kaïns manier toch nog proberen gestalte te geven met 'opstaan' en met 'vallen' en met 'voor' en 'tegen', met 'plusjes' en 'minnetjes', om zo te leven.

Want dat zijn boze werken.

Maar om nu af te leggen die oude mens. Omdat Jezus Christus is afgelegd in het graf. En om nu uit Hem te leven. Dat andere veld, die andere wortel, die andere wijnstok. Niet uit de velden van Sodom, maar uit Gods welbehagen.

Dat is het perspectief.

Dat is de hoop.

Dat zijn de krachten en de gaven die zich hier in beginsel reeds baanbreken door een verrotte maatschappij, regering, noem maar op, waar bijna alles om moord en doodslag draait, en waar je elke dag overal van leest, in de kranten, en als de mensen vrij zijn, weten ze er ook weer niet mee om te gaan, en er wordt weer wat opgebouwd, maar wat er opgebouwd, ja, wie zal het zeggen.

Maar als het over ons persoonlijk gaat, dan gaat het er voor ons om: Het fundament Jezus Christus en Die gekruisigd.

En dan is dat gebod ook positief.

Hij haat de wortel van de doodslag: Nijd, haat, toorn, enz.

En Hij gebiedt: Geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid, en alle vriendelijkheid. Dus niet boos worden.

- Met eerbied gesproken - Als die oudste Broeder, Jezus, met jou gaat op de weg en je krijgt telkens de indruk van schaamte en schande, voor jezelf. Soms word je misschien wel eens boos, dat je zegt: Hè, is het nu nooit goed? Zonder dat Hij wat zegt, alleen als je Hem ziet in het Evangelie en je hoort het hoe Hij daar ongedwongen, vrij, niet gedreven door een letter, maar door de Geest van de levende God, hoe Hij daar spreekt en de waarheid zegt. Dan kan je wel eens boos worden.

En toch Hij IS HET ALLEEN!

Dan maar als een Kaïn, midden in je boosheid in je onvergenoegdheid, toch maar voor de Heere bekennen. Dan zal je al gauw horen dat Abel zegt: Jongen, 't is bij mij veel erger, ik herken je. Maar je zult ook de stem van de Koning horen, tussen de

CATECHISMUS ZONDAG 40 (VERVOLG)

moordenaars, waarvan er één Kaïn was, die geloofde het, dat zijn werken boos waren en daarom riep hij: Heere, denk alstublieft aan me, het is verloren, als U in Uw koninkrijk gekomen bent. En Jezus zette de deur wagenwijd open. Dat mag toch niet? Onmiddellijk waren deze werken goed, van de moordenaar. Dat waren de goede werken. Het was te laat voor hem, hij kon het niet meer goed maken. Er was nog maar één mogelijkheid: Dat die Man, die hij toch had horen bidden: Vader, vergeef het hen, ze weten niet wat ze doen, dat Die alles in orde maakte. En dan is hij Abel. Het is goed, zegt de Heere. Door het geloof. Door je vast te klampen aan die God en die Zaligmaker, Die eigenlijk alleen maar goed is.

Dan heb je gelijk liefde tot de naaste. Want dan zegt hij tegen die andere broer - dat is ook een broer van hem - Broer, laster jij ook nog God, terwijl je in hetzelfde oordeel bent? Wij hebben het toch verdiend, maar Hij heeft niets kwaads gedaan, hou toch op!

Kijk, dan zijn we bij de wortel. Dan is de bergrede gezegend onderwijs. Dan kunnen we niet blijven in onze christelijke- of ervaringsschuilplaats in ons sentiment waarbij we uit zeligheid iets doen, of uit eerezucht iets doen. We worden overal uit tevoorschijn gedreven. Als we geen raad weten, dan hoor je: Gij zijt in Hem volmaakt. Zo komt de kerk thuis en zo wordt ze hier, als het ware, al geleerd.

Dus het is geen goed teken als we dan morgen nog net zo hatelijk zouden doen als gisteren. Dan klopt er iets niet. Gij hebt Christus - hoor je het goed, Christus! - alzo niet geleerd.

AMEN